

JOHAN BÉLA ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

A VRONY területi képviselőinek továbbképzése	485
Társasági tájékoztatás	488
Tájékoztatás - szakmai rendezvényről	489
- szakmai továbbképzésről	491
Fertőző betegségek adatai	492
Aerobiológiai tájékoztató	496

Epidemiológiai Információs Hetilap

HAZAI INFORMÁCIÓ

BESZÁMOLÓ A VELESZÜLETETT RENDELLENESÉGEK ORSZÁGOS NYILVÁNTARTÁSA TERÜLETI KÉPVISELŐINEK TOVÁBBKÉPZÉSÉRŐL

Az Országos Epidemiológiai Központ a Humángenetikai és teratológiai osztályán működő Veleszületett Rendellenességek Országos Nyilvántartás (VRONY) területi képviselői részére 2005. június 8-10. között továbbképzést rendezett Bánkon (Nógrád megye).

A szervezés során megfogalmazott **célok** között szerepelt:

- alaposabban megismerni a közel egy éve működő területi képviselői rendszerbe az ÁNTSZ megyei vezetése által delegált tagokat;
- a képviselők munkájuk során szerzett egyéni tapasztalataikat megbeszélve segíthessék egymás munkáját, és gazdagítsák tudásukat a veleszületett rendellenességek és a prenatális diagnosztika tárgykörében.

A program megnyitását követően Dr. Málnai Júlia a **Down-szindrómáról** tartott előadást, amelyben átfogó képet nyújtott a hazai és nemzetközi gyakorisági adatok mellett a prenatális diagnosztika lehetőségeiről, hatékonyságáról. A tudományos előadást követően Szunyogh Melinda egy, a Down Alapítvánnyal közösen végzett vizsgálat eredményeit ismertette, amely Down-szindrómás gyermekek szüleivel a betegség prenatális diagnosztikájának hazai megítéléséről készített kérdőíves felmérés tapasztalatait tartalmazta.

A rendezvény második napján a területi képviselőknek bemutatták a rendellenességek két nagy csoportját, a minor és sentinel rendellenességeket, amelyek az eltelt egy évben munkavégzésük során a legtöbb „problémát” okozták. Korábban a különböző kóreredetű szindrómák esetében inkább az ún. major anomáliák jelenlétét vették figyelembe, de az elmúlt évtizedekben szaporodtak a kisebb (minor) anomáliák fontosságát igazoló megfigyelések. Dr. Métneki Júlia referátumának tárgya a **minor anomáliák** voltak, azok az enyhébb fejlődési rendellenességek, amelyek önmagukban ártalmatlan jelenségnek tekinthetők, de gyakoriságuk számottevően nagyobb a veleszületett rendellenességgel sújtott személyekben, és a szakirodalom alapján ugyanabban a személyben való halmozott előfordulásuk a fejlődés általános zavarát jelzi. A minor rendellenességek megítélése a klinikusok szemszögéből igen eltérő: a szokatlan morfológiai megnyilvánulásoknak az esetek többségében nincs komolyabb orvosi következménye, így hajlamosak „elfelejteni”, hogy ezek az anomáliák gyakrabban fordulnak elő szindrómákban, enzimopáthiákban, agykárosodásban, illetve malignus betegségben. Ennek alapján a VRONY adatgyűjtés szempontjából nem szabad megfeledezni bejelentésükről, mert **jelenlétük felhívhatja az orvos figyelmét a betegben előforduló súlyosabb rendellenességek esetleges előfordulására.**

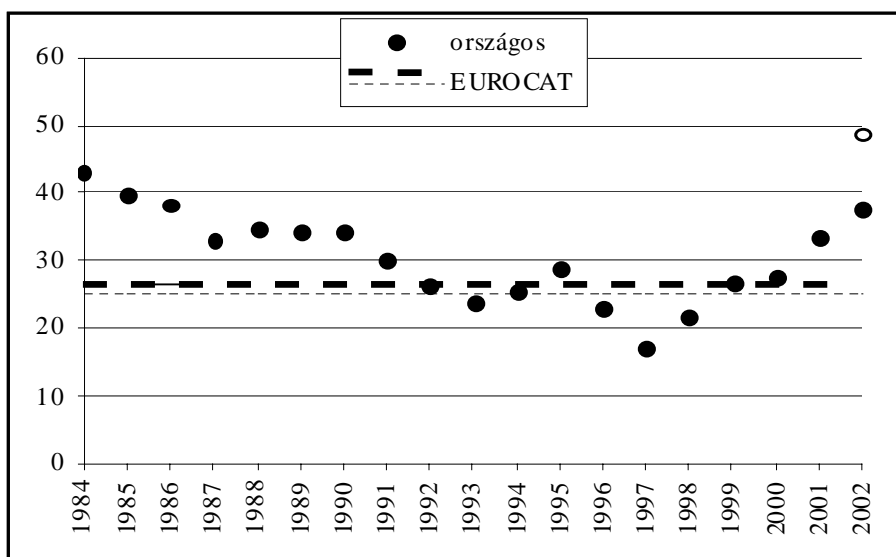
A bemutatott rendellenességek másik csoportját a témában illetékes nemzetközi szervezetnek jelentendő rendellenességek alkották. A Veleszületett Fejlődési Rendellenességek Nemzetközi Szervezeténél (International Clearinghouse for Birth Defects Surveillance and Research – ICBDSR) a nemzetközi gyakorlat alapján a súlyos és középsúlyos rendellenességek mellett néhány enyhébb rendellenesség is rendszeres vizsgálat tárgyát képezi, mivel közöttük szerepelnek az ún. **sentinel rendellenességek**, amelyek megjelenése teratogén (magzatkárosító) hatás indikátoraként definiálható.

A VRONY-tréning megtervezésekor a szervezők részéről fontos irányelv volt, hogy a magzati korban kialakuló rendellenességek **prenatális diagnosztikájának** módszereit a területi képviselők megismerjék. Ezért a Debreceni Orvosi Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikája Genetikai Tanácsadásának vezetőit kérték fel a téma bemutatására. Dr. Török Olga adjunktus az aktuális vizsgálatok és az ultrahang szűrővizsgálat gyakorlati lehetőségeit és korlátait ismertette, munkatársa, dr. Szabó Mária biokémikus a terhesség alatt végzett biokémiai és genetikai szűrővizsgálatok témakörét mutatta be.

A rendezvény zárónapján **a területi képviselők számoltak be** az elmúlt évben végzett tevékenységükről. A területen végzett munka részletes bemutatása mellett hasznos beszámolók hangzottak el a területi munkát akadályozó (humán/anyagi erőforrás-hiány; intézetben belüli átszervezések/feladat

átcsoportosítások többletterhelései; a tevékenység sem a munkatervekben, sem a kontrolling beszámolókbán nem szerepel) és segítő tényezőkről. A **bejelentők szempontjából hátráltató tényező** az információhiány, melyet a létező, de nem pontosan vezetett belső kórházi regiszterek, az orvosok túlterheltsége és a diagnózisok késői, vagy fel nem ismerése okoz. Megállapításaik szerint munkájukat segítette, hogy a menedzsment rájuk bízta a kórházi összekötők kapcsolatrendszerének kiépítését és az intézetben belüli jól szervezett jelentési gyakorlat meghonosítását. A továbbképzésen résztvevő munkatársak több, a jövőbeli munkájukat segítő **javaslatot** is előterjesztettek: indítványozták, hogy a tisztiorvosi értekezleteken beszámolhassanak elvégzett munkájukról és jövőbeli feladataikról; kapcsolatrendszerük szélesebb kiépítése érdekében személyes találkozások segítségével javítsák a kommunikációt.

A háromnapos továbbképzést dr. Sándor János, a **VRONY vezetőjének értekezése** zárta, melyben a képviselői rendszer munkáját értékelte a 2002. évről szóló, revideált jelentés alapján. Az elrendelt pótlólagos adatszolgáltatást követően közel 1400 újabb, korábban nem bejelentett eset, az összes bejelentés kb. egynegyede került a VRONY regiszterébe. Dr. Sándor János bemutatta a területi összekötői rendszer létrehozását megelőző és a jelenleg tapasztalt bejelentési rend közötti különbségeket, felvázolta a magyar regiszter európai szinthez mért helyzetét, és reményét fejezte ki, hogy a bejelentések mennyiségi javulását követően, hasonlóan jó eredményt érünk el a szolgáltatott adatok minőségét célzó intézkedéseinkkel.

A Magyarországon regisztrált fejlődési rendellenességek éves gyakorisága, és azoknak a 2002-re vonatkozó adatpótlások után számított nyers gyakorisága (üres kör) az EUROCAT átlagos regisztrációs gyakoriságához viszonyítva.

Szerkesztőségi megjegyzés: A területi képviselők rendszerének kialakítását az országos bejelentési fegyelem romlása indokolta. A bejelentés rendjét elrendelő törvény ellenére (1997. évi. XLVII. és a 2004. évi XXVI. törvény) a rendellenességeket diagnosztizáló orvosok közül sokan hiányosan jelentették a rendellenes eseteket, és ennek hatására a nyilvántartás által szolgáltatott adat messze elmaradt a várt értéktől. Az osztály vezetése úgy döntött, hogy VRONY területi képviselők segítségével személyes kapcsolatot alakít ki a bejelentőkkel. A rendszer kiépítéséhez az ÁNTSZ megyei intézeteit vezető tisztifőorvosok támogatását kérték. Az általuk megnevezett **szakemberek** a Humángenetikai osztály munkatársai által szervezett oktatáson vettek részt, majd a megszerzett ismeretekből **sikeres vizsgát tettek. A területi képviselőlet működése hivatalosan 2004. júniusában** indult el, amikor a megyei intézetek munkatársainak átadták a VRONY területi képviselőletére vonatkozó **megbízólevelet**.

A tájékoztatást adta: Szunyogh Melinda egészségügyi-menedzsment szakértő
OEK Humángenetikai és teratológiai osztály

TÁRSASÁGI TÁJÉKOZTATÁS

A Magyar Higiénikusok Társasága közleménye a személyi jövedelemadóból 2004. évben befolyt támogatási összeg felhasználásáról.

A Magyar Higiénikusok Társasága (Budapest, IX., Gyáli út 2-6., adószám: 19000204-1-43) ezúton teszi közzé, hogy a személyi jövedelemadó 1%-ából befolyt összeget (87.899.- Ft-ot) a Társaság VIII. Nemzeti Kongresszusa kiadványainak megjelentetésére fordította.

***

A Magyar Higiénikusok Társasága (MHT) a 2005. október 5-i Közgyűlésén az alábbi határozatot hozta:

Az elnökség javaslata alapján a Közgyűlés döntött a Magyar Higiénikusok Társasága honlapjának angol és magyar nyelven történő létrehozásáról, illetve azon tartalmi elemekről, tevékenységi körökről, melyeket a honlapon megjelentetni kíván a Társaság.

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI RENDEZVÉNYRŐL

Prof. dr. Losonczy György,
a hazai kórházhigiéne-infekciókontroll kiemelkedő személyisége
tiszteletére rendezett mellszobor-avatási ünnepség
a Magyar Infekciókontroll Egyesület,
„A magyar epidemiológia fejlesztéséért” Alapítvány,
és a Főváros Népegészségügyéért Alapítvány szervezésében kerül sor.

Ideje: 2005. november 4. 10.00 óra

Helye: „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ
(Budapest, IX., Gyáli út 2-6.)

P R O G R A M

- 10.00** A mellszobor alkotója, **Kubaszova Tamara** szobrászművész kiállításának **megnyitója – OEK „C” épület I. emelet**
A kiállítást megnyitja: **Prof. dr. Donáth Tibor**
A mellszobor a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával készült.
- 11.00 Szoboravató – az OEK „B” és „C” épülete közötti park**
Köszöntő beszédek:
dr. Kovács József alelnök (Magyar Infekciókontroll Egyesület)
dr. Melles Márta elnök
(„A magyar epidemiológia fejlesztéséért” Alapítvány)
dr. Csaba Károly (Főváros Népegészségügyéért Alapítvány)
prof. dr. Donáth Tibor, prof. dr. Berencsi György
- 11.30 Emlékülés prof. dr. Losonczy György tiszteletére**
OTH „Fodor” terem
Előadók: dr. Kende Éva, dr. Melles Márta, dr. Szalka András,
dr. Kertész Adrienne, dr. Böröcz Karolina

Dr. Losonczy György
(1919-2003)

A Duna-menti Érsekcsanádon született 1919-ben. 1941-ben gyógyszerészi, 1947-ben orvosi diplomát szerzett Budapesten. 1947-1949 között az Országos Közegészségügyi Intézet (OKI) Egészségvédelmi osztályán adjunktusként, majd 1950-1956 között a Magyar Honvédségnél dolgozott, mint epidemiológus és bakteriológus. 1954-ben adták ki első könyvét *Katonai járványtan* címen, melynek orosz fordítása 16 évig hivatalos katonaeorvosi tankönyv volt. 1956-ban orvosi laboratóriumi szakvizsgát tett. 1957-1959 között a Budapesti Orvostudományi Egyetem Közegészségtani-Járványtani Tanszékén adjunktus, 1959-ben közegészségtani-járványtani szakképesítést szerzett. 1959-től 1986-ig a Fővárosi László Kórházban dolgozott, létrehozta az ország első Klinikai-járványügyi osztályát, emellett 1967 és 1976 között az OKI kórházhigiénikus-epidemiológus szaktanácsadója volt. 1979-1996 között az Országos Traumatológiai Intézet kórházi epidemiológus szaktanácsadója és a bakteriológiai laboratórium vezetője volt.

Fő tudományos területe a betegellátó intézményekben szerzett fertőzéses eredetű megbetegedések járványtana volt. E témakörben 83 magyar illetve idegennyelvű publikációt jelentetett meg és hét monográfiát írt: *Iatrogén infekciók* (Medicina, 1967); *Iatrogén infekciók, II. bővített kiadás* (Medicina, 1968); *Iatrogén infekciók, III. bővített kiadás* (Medicina, 1974); *Kórháztervezés és működtetés hygiénés járványügyi szempontjai* (1974); *Nosocomialis fertőzések* (Medicina, 1989), *Nosocomialis fertőzések surveillance rendszere* (1994); *A klinikai epidemiológia alapjai* (Medicina, 2001). Az 1974-ben kiadott könyvét 1977-ben oroszra is lefordították és kiadták.

Tudományos munkásságának főbb eredményei: a nosocomialis fertőzések jelentőségének felismerése 1954-ben; a nosocomialis fertőzések fogalmának és az egyes kórképek nosocomialis jellegének definiálása; a nosocomialis fertőzések epidemiológiai szempontú csoportosítása; a nosocomialis fertőzések terjedési mechanizmusainak feltárása; a nosocomialis fertőzések járványtanának nemzetközileg elsőként történő kidolgozása; a betegellátó tevékenységben előforduló leggyakoribb hibák feltárása és elkerülésük módszereinek kidolgozása; annak igazolása, hogy 1) a csökkent immunológiai védekezőképesség a nosocomialis fertőzések egyik alapvető rizikó tényezője, melynek alapján ezen fertőzések speciális járványtani sajátosságai megérthetők, 2) a nosocomialis fertőzések megelőzése és leküzdése elsősorban a gyógyító orvosok és a betegellátó személyzet feladata és felelőssége.

Munkásságát dr. Habán György, az OKI főigazgató-helyettese 1968-ban, az Orvosi Hetilapban világviszonylatban is úttörőnek minősítette és akkor megjelent könyvét (*latrogén infekciók, II. bővített kiadás*) Semmelweis szellemi hagyatékának tekintette. Prof. dr. Losonczy György 1974-ben szerezte meg az orvostudományok kandidátusa, 1978-ban az orvostudományok doktora akadémiai címet. Több száz orvostovábbképző előadást tartott az Orvostovábbképző Intézetben, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyermekklinikáján és a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen. 1985-ben címzetes egyetemi tanári kinevezést kapott. Tagja volt az Országos Közegészségügyi Tanácsnak, az Infektológiai Szakmai Kollégiumnak, a WHO Szakértői Bizottságának (1976). 1989-től a Magyar Klinikai Epidemiológiai Társaság elnöke volt. Tiszteletbeli tagja volt a Magyar Infekciókontroll Egyesületnek, mely 2001-ben „*Losonczy György díjat*” alapított azon orvosok elismerésére, akik a nosocomialis fertőzések elleni küzdelemben kiemelkedő teljesítményt nyújtanak.

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI TOVÁBBKÉPZÉSRŐL

**A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ
Virologiai főosztályának tudományos továbbképzése
orvosok és szakdolgozók (szakasszisztensek, asszisztensek) részére.**

Ideje: 2005. november. 8. (kedd) 10 óra

**Helye: OTH „Fodor” terem
Budapest, IX., Nagyváradi tér 2.**

Vezeti: dr. Melles Márta főigazgató főorvos

A tanfolyam pontértéke szakdolgozóknak: 10 pont

P R O G R A M

Regisztráció

Megnyitó – dr. Melles Márta főigazgató főorvos

- 1. Endotoxinok, Kaposi-sarcoma herpesvirus (HHV8) és humán papilloma-vírus kimutatása egészséges magzatok magzatvizében**
Előadó: **Csire Márta**
- 2. A diagnosztika dilemmái flavivírus fertőzésekben**
Előadó: **dr. Ferenczi Emőke**

3. A hepatitis C vírus molekuláris diagnosztikája különleges klinikai esetekben

Előadó: **Mittlerné Tóth Etelka**

4. A mikrobiológiai laboratóriumok jellemzői

Előadó: **dr. Bán Enikő**

5. Eddigi tapasztalataink a virális gasztroenteritiszek diagnosztikájában

Előadó: **Kapusinszky Beatrix**

6. 1995-2004 között HBsAg-pozitív anyától született, aktív-passzív védőoltásokban részesített 15 hónapos gyermekek immunizálásának eredményessége

Előadó: **Murányiné Brojnás Judit**

7. A vérrel terjedő hepatitisz-vírusok előfordulási gyakorisága (prevalenciája) a magyar egészségügyi dolgozók között

Előadó: **dr. Rusvai Erzsébet**

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2005. október 10-16.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze.

Az enterális fertőző betegségek közül a **salmonellosis** bejelentések száma kis mértékben, a **campylobacteriosis** esetek száma közel negyedével csökkent a 40. héthez képest. Az **enteritis infectiosa** eseteké mérsékelten emelkedett az elmúlt hetihez viszonyítva. Mindhárom kórformát tekintve kevesebb bejelentés került a nyilvántartásba, mint az 1998-2002. évek azonos hetét jellemző medián értéke.

A **vírushepatitisek** száma a 40. héthez képest lényegesen nem változott. A megbetegedések felét a fővárosból és Pest megyéből jelentették. Fele annyi hepatitis infectiosa került a nyilvántartásba, mint a korábbi évek azonos hetében.

A **légúti terjedésű fertőző betegségek** közül közel másfélszeresére emelkedett a **scarlatina**, kismértékben nőtt a **varicella** esetek száma az előző hetihez képest. Három **mumpsz** és két **pertussis** eset került a nyilvántartásba, **morbillit** és **rubeolát** nem jelentettek.

Közel kétszeresére emelkedett a bejelentett **idegrendszeri fertőző megbetegedések** száma az elmúlt hetihez viszonyítva, de azonos etiológiájú kórképek halmozódása nem volt megfigyelhető. **Kullancsencephalitis** megbetegedést nem diagnosztizáltak.

A szezon végének megfelelően harmadával csökkent a bejelentett **Lyme-kór** esetek száma a 40. héthez képest. A betegség járványügyi helyzete kedvezőbben alakult, mint az elmúlt évek azonos hetében. A megbetegedések felét a fővárosban, Heves és Vas megyében regisztrálták.

A **Hungerit Rt. Szentesi Baromfi-feldolgozó Üzemében** 3 újabb dolgozónál merült fel az **ornithosis** megbetegedés gyanúja, így a járványhoz tartozó, felderített esetek száma **14-re emelkedett**. Az utolsó megbetegedés időpontja október 8.

A **Békéscsabai Baromfi-feldolgozó Vállalat** dolgozói körében a szeptember 15-i megbetegedést követően október 8-12. között újabb három dolgozónál merült fel az ornithosis gyanúja. Ezen esetek laboratóriumi megerősítése folyamatban van.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

41/2005.sz.heti jelentés (weekly report)

(2005.10.10 – 2005.10.16.)

Betegség Disease	a 41. héten (week)			az 1 – 41. héten (week)		
	2005.10.10- 2005.10.16.	2004.10.04- 2004.10.10.	Medián 1999- 2003	2005.	2004.	Medián 1999- 2003
Typhus abdominalis	-	-	-	3	-	1
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	143	135	232	5012	3709	6092
Dysentheria	4	4	14	84	127	286
Dyspepsia coli	1	1	3	44	47	82
Egyéb E.coli enteritis	-	-	2	38	41	70
Campylobacteriosis	116	99	139	5184	4677	4896
Yersiniosis	-	-	1	27	50	70
Enteritis infectiosa	654	685	849	30239	27673	29498
Hepatitis infectiosa	11	12	25	495	671	757
AIDS	-	-	-	34	13	20
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	1	1	-	14	12	12
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	2	1	-	26	35	2
Scarlatina	47	48	46	2654	2207	2809
Morbilli	-	-	-	3	2	7
Rubeola	-	-	2	47	45	78
Parotitis epidemica	3	2	4	111	153	195
Varicella	277	202	312	45744	39032	30250
Mononucleosis inf.	26	32	36	948	1122	1021
Legionellosis	-	1	1	26	61	35
Meningitis purulenta	5	3	4	221	184	201
Meningitis serosa	3	4	3	67	91	131
Encephalitis infectiosa	3	4	3	147	125	96
Creutzfeldt-J.-betegség	-	1	•	9	8	•
Lyme-kór	20	28	24	1274	1000	1023
Listeriosis	-	-	-	5	7	4
Brucellosis	-	-	-	1	-	1
Leptospirosis	-	-	1	30	25	51
Tularemia	1	-	1	63	18	70
Tetanus	-	-	1	3	1	5
Vírusos haemorrh. láz	-	1	-	8	4	6
Malaria*	2	-	-	7	5	12
Toxoplasmosis	2	1	5	105	93	172

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2005.10.18.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

41/2005.sz. heti jelentés (weekly report)

(2005.10.10– 2005.10.16.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	39	1	20	47	3	7	11	2	-	4
Baranya	4	-	8	10	-	3	3	-	-	-
Bács-Kiskun	16	-	7	29	1	1	5	2	-	-
Békés	3	-	1	27	-	-	7	-	1	1
Borsod-Abaúj-Zemplén	4	-	1	15	1	-	60	2	-	-
Csongrád	5	-	2	94	-	1	-	1	-	-
Fejér	4	-	3	33	-	5	16	8	-	1
Győr-Moson-Sopron	7	-	16	22	-	4	5	1	1	1
Hajdú-Bihar	4	-	4	3	1	-	5	1	-	1
Heves	3	-	2	26	-	1	7	-	-	3
Jász-Nagykun-Szolnok	8	-	3	64	1	1	12	3	-	2
Komárom-Esztergom	3	-	2	31	-	3	9	-	-	-
Nógrád	1	-	-	31	-	3	8	1	-	1
Pest	19	-	15	39	2	7	51	-	1	-
Somogy	2	-	3	25	-	2	5	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	12	3	13	12	1	-	12	-	-	-
Tolna	1	-	5	44	-	-	3	-	2	2
Vas	5	-	9	28	-	3	16	3	-	3
Veszprém	1	-	2	60	1	3	25	1	-	1
Zala	2	-	-	14	-	3	17	1	-	-
Összesen (total)	143	4	116	654	11	47	277	26	5	20
Előző hét (previous week)	169	-	152	579	12	33	231	18	3	30

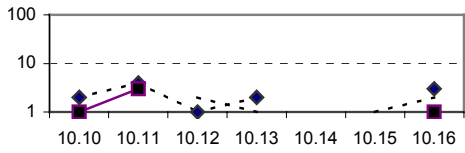
(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2005.10.18.

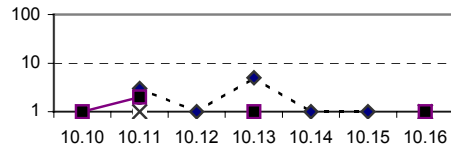
"Fodor József" Országos Közegészségügyi Központ Országos Környezetegészségügyi Intézete
 Budapest, 1097 Gyáli út 2-6. Tel/Fax: 1-476-1215 e-mail: pollen@oki.antsz.hu

Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának jelentése 2005. 41. hét

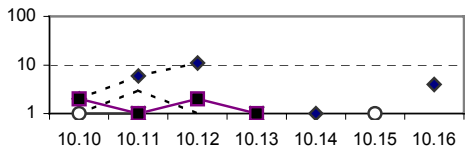
Budapest-OKI

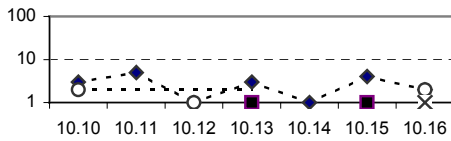
Budapest-Svábhegy

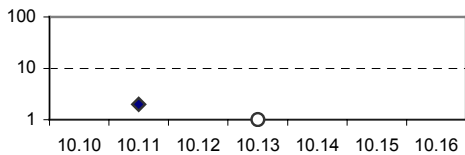
Békéscsaba

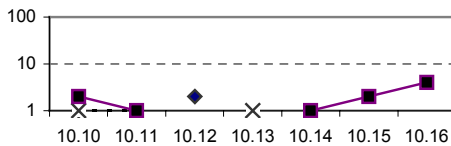
Debrecen

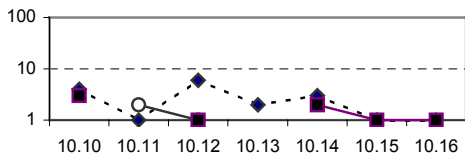
Eger

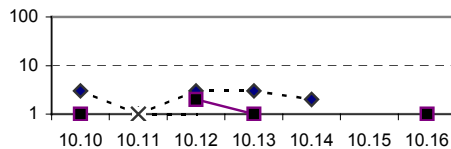
Győr

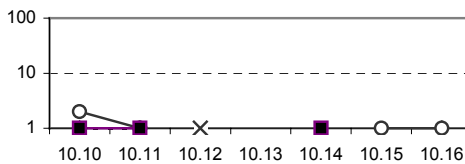
Kecskemét

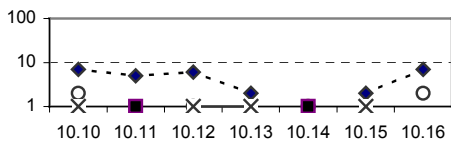
Miskolc

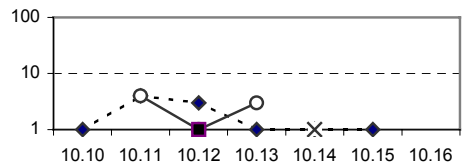
Mosdós

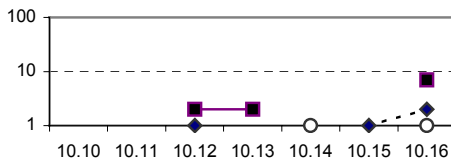
Nyíregyháza

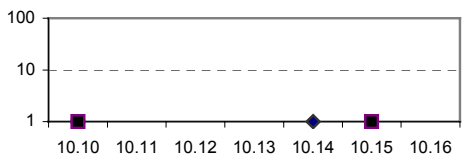
Pécs

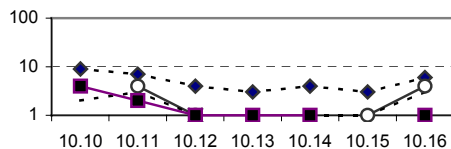
Salgótarján

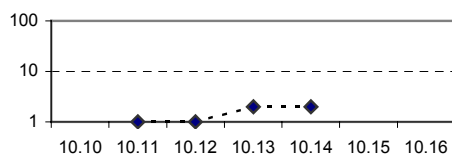
Szeged

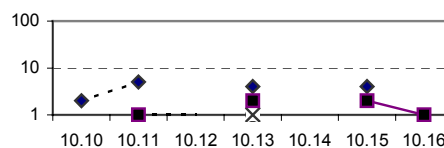
Szekszárd

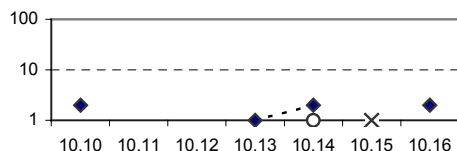
Szolnok

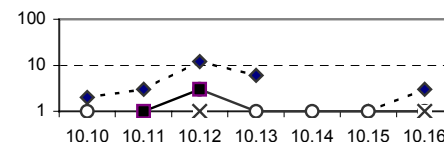
Szombathely

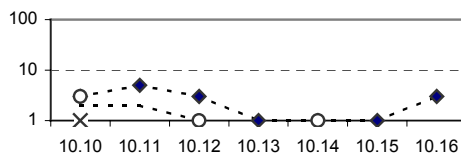
Tatabánya

Veszprém

Zalaegerszeg

---◆--- Ambrosia parlagfű   ○--- Artemisia üröm   X--- Chenopod. libatop   - - - - - Poaceae pázsitfűfélék   ■--- Urticaceae csalánfélék

Külsőtéri penészgombák

	Budapest OKI	Budapest Svábhegy	Békéscsaba	Debrecen	Eger	Győr	Kecskemét
Alt	****	***	****	***	*	**	**
Clad	***	***	***	**	*	*	*

	Miskolc	Mosdós	Nyíregyháza	Pécs	Salgótarján	Szeged	Szekszárd
Alt	**	-	****	****	**	*	****
Clad	**	*	*	*	*	***	*

	Szolnok	Szombathely	Tatabánya	Veszprém	Zalaegerszeg
Alt	****	**	***	****	***
Clad	**	***	*	**	*

A 41. héten a légköri pollenkoncentráció a jó idő ellenére közepes és alacsony érték közötti volt. A parlagfű (Ambrosia) virágpormennyisége egyedül Pécsen volt magas, 9 városban közepes, a többi monitorozó állomáson alacsony értéket regisztráltunk. Az üröm (Artemisia) pollenszórása Miskolcon, Nyíregyházán, Szegeden, Szekszárdon és Zalaegerszegen közepes, az ország más területein alacsony szintű volt. A pázsitfűfélék (Poaceae) és a többi allergiát kiváltó gymnomérvény virágzása jelentéktelen.

A külsőtéri gombaspórák légköri mennyisége országsszerte nagyon magas.

Interneten is elérhető polleninformáció a www.antsz.hu/oki lapon található.

ÖSSZEFOGLALÓ AEROBIOLÓGIAI JELENTÉS A 2005. ÉVRŐL

A 2005. évi polleninformációs jelentésünket a tavalyinál is hosszabb tél után, a 13. héttől, március 28-tól szolgáltattuk. Az idei pollenszezon az előző két év tavaszához hasonlóan a megszokottnál később indult, és a korán virágzó fák allergén virágporszemeit már a monitorozás kezdetén nagy mennyiségben regisztrálták az állomások. A hazai pollenszezon legfontosabb jellemzője továbbra is az allergén parlagfű-pollen által okozott terhelés. Idén további csökkenését tapasztaltuk, és az előző évinél megint alacsonyabb mennyiségeket regisztráltunk országszerte, valószínűleg a tavasz késői beköszönte és a hűvösebb nyári időjárás miatt. Ez az alacsonyabb terhelés azonban még mindig elegendő volt a betegek tüneteinek kiváltásához. Az őszi gyomok pollentermelése szeptember közepétől mutatott csökkenést.

Az idén az előzőeknél is hosszabban tartó tél után kezdődött el a fák virágzása. A mogyoró (*Corylus*) virágportertermelése az előző évhez képest valamivel erősebbnek mutatkozott. Az éger (*Alnus*) pollenszintje idén magasabb volt, a ciprusfélék (*Cupressaceae/Taxaceae*) is bőven ontották virágporukat. A juhar (*Acer*) légköri pollenszintje a magas kategóriát nem haladta meg. A tölgy (*Quercus*) és a fenyőfélék (*Pinus*) virágportertermelése ebben az évben is erőteljes volt. A nyírfa (*Betula*) napi pollenszáma Mosdóson, Nyíregyházán, Szekszárdon és Zalaegerszegen meghaladta az 1000 db/m^3 -t. A kőris (*Fraxinus*) pollenszintje a legmagasabb Miskolcon volt, ahol elérte a legmagasabb légköri szintet. A nyárfa (*Populus*) virágporszemeinek koncentrációja a magas kategóriát csak Győrött, Kecskeméten és Miskolcon haladta meg. Az előző évekhez hasonlóan az idén is április végén kezdődött el a pázsitfűvek (*Poaceae*) pollenszórása. Az egyéb nyári gyomnövények közül a sóskafélék (*Rumex*) és a csalánfélék (*Urticaceae*) pollenje a 18. héttől, az útifűfélék (*Plantago*) virágpora a 21. héttől, a libatopfélék (*Chenopodiaceae*) virágpora pedig a 24. héttől jelent meg az ország légterében, mindegyik 2-3 héttel korábban, mint tavaly. A nyárvégi gyomok közül a parlagfű (*Ambrosia*) virágpor-szórása az előző évvel azonosan a 28. héttől; az üröm (*Artemisia*) pollinálása pedig az előző évnél korábban, a 27. héttől kezdődött el Kecskeméten. A parlagfű virágzásának kezdetét az idén legkorábban Miskolcon, legkésőbb Szombathelyen észleltük. A napi maximális értéket, 549 db/m^3 koncentrációt Szekszárdon szeptember 1-én érte el, ami alacsonyabb a tavalyi értéknél, amely a Veszprémben regisztrált 785 parlagfű pollenszám volt.

A legalacsonyabb értéket a szolnoki mintavevő készülékben regisztráltuk. Az évi összes pollenszem Kecskeméten volt a legtöbb, és Egerben a legkevesebb.

Nyáron a gyakori hűvös idő sokszor enyhítette a gyompollen által kiváltott allergiás tüneteket. A virágzási szezon országszerte nem volt túl hosszú, mert később kezdődött, és már októberben nem volt jelentős mennyiségű pollenszem a levegőben. A nyári csapadékos, párás idő hatására jelentős tömegben képviseltették magukat a külsőtéri, allergiát kiváltó gombaspórák (*Alternaria* és *Cladosporium*).

A polleninformációs szolgáltatásunk a szezon alatt az idén is folyamatos volt a www.antsz.hu/oki weboldalon.

A jelentést adta: dr. Páldy Anna igazgatóhelyettes főorvos, osztályvezető

Migályné Józsa Edit tudományos munkatárs

Replyuk Eszter tudományos munkatárs

Apatini Dóra tudományos munkatárs

Collinsné Horváth Zsuzsanna tudományos munkatárs

"Fodor József" Országos Közegészségügyi Központ

Országos Környezetegészségügyi Intézete

Biológiai monitorozási osztály

Végezetül szeretnénk megköszönni a hálózat minden munkatársának áldozatos munkáját.

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek;
az ÁNTSZ intranetről: <http://oek>

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

**Országos tisztifőorvos:
dr. Bujdosó László**

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztők:

dr. Böröcz Karolina

dr. Hermann Dóra

Lendvai Gyuláné

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X